

Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2008-2011

“Meedoen door ontmoeten en verbinden”

Gemeente Slochteren
Mei 2008

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Goed om te weten voor u verder leest	3
Wettelijk kader	3
Gemeentelijke basis	5
Insteek en opbouw beleidsplan	5
Totstandkoming beleidsplan	6
Hoofdstuk 2 Gemeentelijke visie en ambitie	7
Hoofdstuk 3 Uitwerking visie algemeen	10
Rol gemeente	10
Ontmoeten	10
Verbinden	10
Hoofdstuk 4 Uitwerking prestatievelden	13
4.1 Sociale samenhang en leefbaarheid	13
4.2 Op preventie gerichte ondersteuning van de jeugd	14
4.3 Informatie en advies	15
4.4 Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers	17
4.5 Bevorderen van deelname van kwetsbare doelgroepen	20
4.6 Individuele voorzieningen	22
4.7 Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg	23
4.8 Wonen met zorg	25
Hoofdstuk 5 Burgerparticipatie, evaluatie en verantwoording	27
5.1 Burgerparticipatie	27
5.1.1. Specifieke doelgroepen	27
5.2 Evaluatie voortgang uitvoering, effecten en kwaliteit	28
5.2.1 Voorgang uitvoering	28
5.2.2 Meten van effecten van beleid	28
5.2.3 Bewaken van de kwaliteit	28
5.3 Communicatie	29
Hoofdstuk 6 Bekostiging	30
6.1 Huidige kosten in begroting	30
6.2 Overzicht kosten nieuwe taken Wmo	30
6.3 Dekking	31

Begrippenlijst

Bijlage 1 Inventarisatie

Bijlage 2 Uitvoeringsplan

Hoofdstuk 1 Goed om te weten voor u verder leest

Sinds 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) van kracht. De Wmo is een nieuwe wet bestaande uit de voormalige Welzijnswet, de voormalige Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), de huishoudelijke verzorging en een aantal subsidieregelingen uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), de Openbare geestelijke gezondheidszorg (Oggz) uit de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv).

De aanleiding voor het maken van de nieuwe wet waren:

- *De betaalbaarheid van de zorg door vergrijzing en vermaatschappelijking van de zorg en de AWBZ*
- *Eigen verantwoordelijkheid van de burger (weer) centraal stellen*
- *De positie van de gemeente op het snijvlak van wonen, zorg en welzijn*

Wettelijk kader

Doel Wmo

Het doel van de Wmo is enerzijds 'meedoen' en anderzijds zelfredzaamheid van met name mensen met beperkingen. Het Ministerie van VWS omschrijft het doel van de wet als volgt:

"Het maatschappelijke doel van de Wmo is: meedoen. Meedoen van alle burgers aan alle facetten van de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Dat is de onderlinge betrokkenheid tussen mensen. En als dat niet kan, is er ondersteuning vanuit de gemeente.

*Het eindperspectief van de Wmo is een **samenhangend lokaal beleid** op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning en op aanpalende terreinen. Voor mensen die langdurige, zware zorg nodig hebben is en blijft er de AWBZ."*

Uitgangspunten Wmo

De Wmo kent de volgende uitgangspunten:

- **De eigen, individuele verantwoordelijkheid:** Iedere burger is zelf verantwoordelijk.
- **De "civil society":** burgers zijn niet alleen verantwoordelijk voor zichzelf maar ook voor elkaar. Waar nodig wordt men geacht elkaar te helpen. De gemeentelijke overheid stimuleert en faciliteert dit volgens de wet waar nodig.
- **Algemene lokale voorzieningen:** Elke gemeente moet voorzien in een collectief ondersteuningsaanbod waar alle burgers gebruik van kunnen maken (sociaal-cultureel werk, algemeen maatschappelijk werk, sport, cultuur en recreatie, opvoedingsondersteuning etc.).
- **Specifieke voorzieningen:** Elke gemeente moet voorzien in een persoonsgericht ondersteuningsaanbod voor kwetsbare burgers die ondanks eigen inspanningen en ondanks ondersteuning van derden geen oplossingen kunnen vinden (bevorderen van mobiliteit, woningaanpassingen, huishoudelijke verzorging, praktische hulp, dagbesteding). Er wordt hierbij uitgegaan van het compensatiebeginsel.
- Een grote mate van **beleidsvrijheid voor de gemeente**. De gemeente is vrij om binnen de aangegeven kaders te kiezen welke lokale voorzieningen hun bijdrage kunnen leveren en welke zij wil ondersteunen. De gemeente is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van deze voorzieningen.
- De gemeente stelt het **eigen Wmo-beleid vast in samenspraak met de eigen burgers en de lokale politiek**. Afspraken worden vastgelegd in verordeningen en beleidsplannen.
- **De gemeente voert de regie** over een samenhangend stelsel van wonen, zorg en welzijn op lokaal niveau.

Prestatievelden

De gemeente geeft vorm aan maatschappelijke ondersteuning.

Hiervoor levert zij, in samenwerking met partners en inwoners, prestaties op de volgende prestatievelden:

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.
 2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
 3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
 4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
 5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
 6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer.
 7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang.
 8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg.
 9. Het bevorderen van verslavingbeleid
- Hier hebben we nog een tiende prestatieveld aan toegevoegd:
10. Wonen en wonen met zorg.

Doelgroepen

De Wmo is voor alle inwoners van de gemeente Slochteren. Steeds meer inwoners krijgen in verschillende levensfasen met de wet te maken. Al bij het opgroeien en opvoeden is soms lichte ondersteuning gewenst, maar ook het ouder worden of het hebben van een bijvoorbeeld een psychische beperking vraagt vaak meer ondersteuning. Per onderwerp en prestatieveld kan de doelgroep verschillen.

Verplichtingen

De Wmo is een kaderwet. De wet geeft een aantal procesverplichtingen en algemene inhoudelijke richtingen aan. De procesverplichtingen zijn:

- Het opstellen van een vierjaarlijkse beleidsplan;
- participatie van de burger bij de totstandkoming van beleid;
- formeel adviesrecht door adviesraad over het conceptplan;
- het opstellen van een Wmo-verordening individuele voorzieningen (afgerond 2006);
- de horizontale verantwoordingsverplichting (aan burgers in plaats van aan het Rijk) (H5);
- jaarlijkse rapportage omtrent de klanttevredenheid (H5);
- de verplichting informatie aan te leveren aan het Rijk.

De gemeente is verplicht een Wmo-beleidsplan vast te stellen waarin wordt aangegeven:

- wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de prestatievelden;
- hoe de gemeente het beleid samenhangend uitvoert;
- welke resultaten de gemeente wenst te behalen;
- hoe de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning in de gaten wordt gehouden (H5);
- hoe de gemeente er voor zorgt dat de gebruikers van individuele voorzieningen keuzevrijheid hebben (bij uitwerking prestatieveld 6);
- op welke wijze de gemeente rekening houdt met de behoeften van kleine specifieke doelgroepen (H5).

Gemeentelijke basis

Naast een wettelijk kader bestaat er voor de invulling van de Wmo al een gemeentelijke basis, die de insteek voor het beleidsplan deels bepaald.

Gemeentevisie

In de gemeentevisie 2020 'het Land van Slochteren' wordt de "Stip aan de horizon" voor 2020 geformuleerd. De visie vormt daarmee het kader voor alle beleid, ook voor het Wmo-beleidsplan. De prestatievelden uit het Wmo-beleidsplan komen alle in meerdere of mindere mate in de gemeentevisie aan de orde.

"Slochteren heeft een gezonde samenleving, iedereen heeft gelijke kansen. Iedereen kan meedoen: man en vrouw, jong en oud, hoogopgeleid en laagopgeleid, autochtoon en allochtoon, mensen met en mensen zonder beperking. Er zijn geen groepen die in een achterstandssituatie verkeren op het gebied van wonen, werk en onderwijs. Instellingen en organisaties organiseren (samen) activiteiten waarbij jong en oud elkaar ontmoeten en daardoor dichterbij elkaar worden gebracht. De gemeente zorgt voor de randvoorwaarden en schept mogelijkheden en kansen. De gemeente regisseert en verbindt en neemt waar nodig het initiatief en de trekkersrol. En vormt het vangnet als extra hulp nodig is." (gemeentevisie 2020)

Kadernota Wmo

Er is in 2005 een kadernota Wmo opgesteld waarin de kaders voor de invoering van de Wmo in Slochteren zijn vastgesteld. Deze zijn:

- Prioriteit: eerst de uitvoering regelen van een aantal wettelijke taken in het kader van de Wmo.
- Communicatie en burgerparticipatie als belangrijke pijlers
- Streven naar uitvoering binnen het toegekende budget
- Daar waar mogelijk samenwerken met andere partners.

Bestaand beleid en verordeningen (bijlage 1)

Ter voorbereiding van dit beleidsplan heeft een inventarisatie plaats gevonden van het bestaande beleid per prestatieveld. Ook zijn de kengetallen van de Wmo in beeld gebracht in de vorm van een kort kengetallenonderzoek. In bijlage 1 is een uitgebreide, maar ongetwijfeld niet uitputtende, inventarisatie opgenomen van bestaand beleid en activiteiten per prestatieveld. Hieruit kan opgemaakt worden dat in de gemeente al op verschillende manieren invulling gegeven wordt aan maatschappelijke ondersteuning.

Insteek en opbouw beleidsplan

Uit inventarisaties in het kader van de gemeentevisie en het Wmo beleid blijkt dat het goed gaat met Slochteren. Slochteren kent geen grote maatschappelijke problemen en er is nog sprake van een sterke onderlinge betrokkenheid. Dit moeten we vasthouden en waar mogelijk verder uitbouwen en dat gaat niet vanzelf. De Wmo is daarnaast ook een kans om onze rol, werkwijze en samenwerking met inwoners en professionals op lokaal, regionaal en provinciaal terrein, helder te definiëren. In **hoofdstuk 2** willen we nader ingaan op die algemene visie en insteek. Daarna zullen we in **hoofdstuk 3** per prestatieveld de doelen en acties weergeven. In **hoofdstuk 5** gaan we in op de wijze waarop we burgers betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van het Wmo beleid en hoe we de voortgang en kwaliteit van de uitvoering willen bewaken. Ook zal hier uitgelegd worden hoe we een beeld willen krijgen van en rekening willen houden met behoeften van kleine doelgroepen. In **hoofdstuk 6** geven we inzage in de financiën.

Wat kunt u verwachten en wat niet?

Wel

*Preventie (inzetten op voorkomen van problemen)
Eigen verantwoordelijkheid*

Samenhang tussen bestaand beleid en aanvulling op basis van knelpunten en inbreng van inwoners. Beleidsplan als kapstok

Stadia en diepte van uitwerking van de prestatievelden zullen variëren

Niet

*Alleen curatief (alleen handelen als er al problemen zijn)
Alleen gemeentelijke verantwoordelijkheid*

Geheel nieuw beleid

Een uitgewerkte omschrijving van de uitvoering van alle activiteiten

Totstandkoming beleidsplan

In oktober 2007 is er door gemeente samen met de Wmo raad een discussiebijeenkomst gehouden met platforms en inwoners. De Wmo raad heeft mede op basis hiervan advies uitgebracht aan het college in de vorm van een notitie voorafgaand aan het beleidsplan. Deze inbreng is meegenomen in dit plan.

Het concept beleidsplan is na voorlopige vaststelling door het college van burgemeester en wethouders vervolgens door de Wmo-raad nog voor een reactie aan de verschillende betrokken platforms en belangengroepen voorgelegd. Ook is het concept plan door de gemeente aan een aantal professionals voorgelegd. De reacties zijn verwerkt in het definitieve beleidsplan.

Hoofdstuk 2 Gemeentelijke visie en ambitie

Visie “Meedoen door ontmoeten en verbinden”

In de gemeente Slochteren kunnen alle inwoners (jong en oud) volwaardig **meedoen** in de lokale samenleving. De inwoners zijn daarbij zelf verantwoordelijk om, al dan niet met behulp van een sociaal netwerk (dat ontstaat **door ontmoeting**) in de eigen ondersteuningsbehoefte te voorzien. Anderzijds zijn inwoners ook verantwoordelijk om ondersteuning te bieden aan buurtgenoten. De gemeente treedt op als vangnet voor mensen die de benodigde ondersteuning niet zelf kunnen realiseren.

Ambitie

Met dit Wmo beleid willen we het volgende:

Een **samenhangend** lokaal beleid en optimale **afstemming** van voorzieningen op het terrein van wonen, welzijn, zorg. Het beleid richt zich op het versterken van de sociale samenhang, het bevorderen van zelfredzaamheid speciaal van specifieke doelgroepen, het ondersteunen van de informele zorg (mantelzorg en vrijwilligers) en het voeren van inclusief beleid. Voor alle inwoners (in elke leeftijdsfase) en speciaal diegene met een beperking wordt binnen de gemeente uitvoering gegeven aan adequate algemene en individuele maatschappelijke ondersteuning en opvang.

De gemeente kan en wil dat niet alleen. We doen dat samen met professionele en vrijwillige organisaties en met de inwoners.

We geven in 3 thema's kort een nadere uitwerking op onze visie:

- a. Meedoen
- b. Ontmoeten
- c. Verbinden

A *Meedoen: zelfredzaamheid*

We gaan uit van de zelfredzaamheid van inwoners: iedereen doet zo lang mogelijk zelfstandig mee.

Geheel in lijn met de gemeentevisie willen we een beweging stimuleren waarbij mensen meer dan in het verleden worden benaderd vanuit de vraag wat zij zelf kunnen (competenties en mogelijkheden), eventueel met behulp van een sociaal netwerk en algemene voorzieningen.

Onderstaand schema geeft deze ontwikkeling in grote lijnen weer. Het schema is uiteraard een vereenvoudiging van de werkelijkheid.

ZELFREDZAAM

GEEN ONDERSTEUNING

Zelf met eigen netwerk problemen oplossen
Mantelzorg en vrijwilligerswerk
Algemene preventieve voorzieningen <ul style="list-style-type: none"> • welzijnswerk • accommodaties • informatie en advies welzijn
Individuele voorzieningen zoals <ul style="list-style-type: none"> • Individueel (rolstoelen, woonvoorzieningen etc.) • Collectief (collectief vraagafhankelijk vervoer) • maatschappelijk werk • Opvoedondersteuning
AWBZ voorzieningen thuis en extramuraal - verzorging, verpleging en begeleiding, GGZ, gehandicaptenzorg, verslavingszorg etc.

NIET ZELFREDZAAM

INTENSIEVE ZORG

Dit zo lang mogelijk meedoen kan bewerkstelligd worden door **ontmoeting**: meer sociale samenhang en het **verbinden** van beleid en uitvoering van beleid.

B Ontmoeten: gedeelde verantwoordelijkheid (minder overheid meer civil society)

Wij gaan uit de kracht van het maatschappelijke middenveld, die kracht wordt versterkt door ontmoeting

De gemeente voert taken op het gebied van de Wmo uit samen met inwoners, maatschappelijk middenveld (verenigingen voor dorpsbelangen, (sport)verenigingen, clubs, kerken of (vak)bonden) en andere partners (zoals maatschappelijk werk, MEE, SWS). Dit willen we onder meer doen door ruimte te bieden voor eigen initiatief.

Verantwoordelijkheid nemen"

Inwoners van de gemeente Slochteren nemen verantwoordelijkheid.

"Verantwoordelijkheid nemen" gaat over wat we voor en met elkaar moeten en kunnen doen in de samenleving. In de eerste plaats betreft dit de medeverantwoordelijkheid binnen *de eigen kring (gezin, partner)*, waar ook mantelzorg toe behoort. Daarnaast gaat het om de medeverantwoordelijkheid in de bredere samenleving door allerlei vormen van vrijwillige inzet, vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages.

Het maatschappelijk middenveld heeft een belangrijke rol. De gemeente beschikt over een potentieel aan participerende en betrokken burgers, al dan niet georganiseerd. Het oproepen tot het nemen van medeverantwoordelijkheid is geen verplichting, wel een 'moreel beroep op'. Wij hebben de overtuiging dat dit beroep op de burger noodzakelijk is, en kansrijk als we de rol van de overheid en het maatschappelijk middenveld hierop inrichten.

Waar die initiatieven er niet zijn maar wel wenselijk zijn kan de gemeente ook als aanjager fungeren. Dit laat onverlet dat de gemeente waar nodig een vangnet blijft bieden.

Ontmoeting tussen mensen is hierbij van essentieel belang.

Mensen raken daardoor meer betrokken bij elkaar, durven een beroep te doen op elkaar en zijn bereid iets te doen voor elkaar.

C *Verbinden : samenhang*

We willen verbindingen leggen om **samenhang** te versterken: verbinden

Het benutten van de kansen van de Wmo kan alleen door een goede samenwerking tussen gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties en zorginstellingen. We zien de Wmo als kans om de uitvoering van (bestaand) beleid dat een relatie heeft tot maatschappelijke ondersteuning anders, waar het kan beter en meer in samenhang uit te voeren.

Dit geldt zowel voor de samenwerking met inwoners en partners in het veld als ook voor de interne afstemming binnen de organisatie.

Doordat in dit Wmo beleidsplan alle activiteiten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning worden gebundeld en de voortgang ook in zijn geheel wordt geëvalueerd ontstaat er meer samenhang tussen al die activiteiten.

3 Uitwerking visie

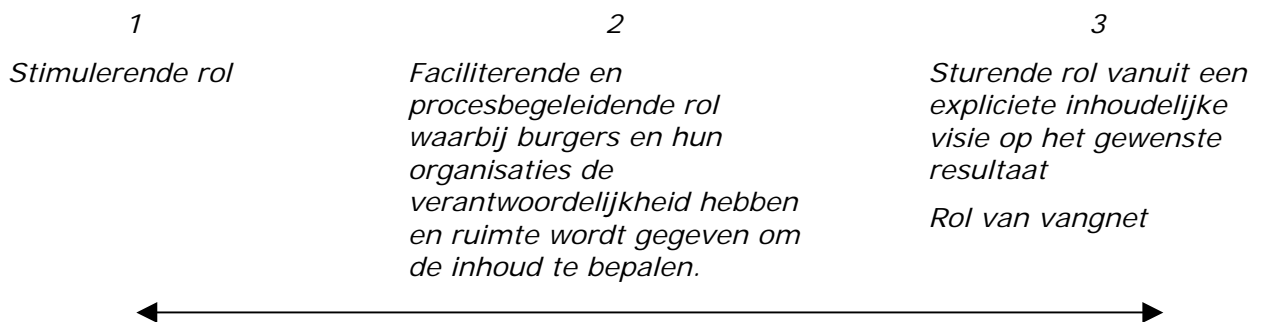
Nu we ons visie hebben weergegeven lichten we in dit hoofdstuk globaal toe hoe we dit willen invullen. Eerst op hoofdlijnen en in hoofdstuk 4 per prestatieveld.

Meedoen voor iedereen is het doel. Dit willen we bereiken door ontmoeten van en door inwoners en verbinden. Vooraf geven we aan wat onze rol is.

Rol gemeente

*In de gemeentevisie wordt de rol van de gemeente duidelijk omschreven:
De gemeente blijft extra actief voor die inwoners die het niet op eigen kracht redden (=vangnet), maar neemt geen taken op zich die ook (of beter) door inwoners, maatschappelijk middenveld of instellingen verricht kunnen worden. Zelfredzaamheid gaat voor overheidshulp. De gemeente is dus regelend (ook aanzwengelend en initiëren) waar het moet, ondersteunend waar dat nodig is en biedt ruimte waar dat kan.*

Deze insteek geldt dus ook voor de Wmo, waarbij het afhankelijk is van de situatie en het prestatieveld welke rol de gemeente vervult (faciliteren, stimuleren of vangnet zijn). Bijvoorbeeld bij de verstrekking van individuele voorzieningen heeft de gemeente een vangnetfunctie. Bij de versterking van sociale samenhang (prestatieveld 1) zijn het vooral de inwoners die hierin de belangrijkste taak hebben (stimuleren). Waar dingen goed lopen kan de gemeente op afstand blijven. Waar hiaten zijn zal zij een meer faciliterende of sturende rol vervullen.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen om ontmoeting en meedoen mogelijk te maken. Het maatschappelijk middenveld heeft hierin een belangrijke rol.

1. Stimuleren: Door elkaar aan te spreken op verwachtingen. We bieden ruimte voor initiatieven. Daar waar er initiatieven zijn willen we dit belonen via een nog te ontwikkelen stimuleringsbudget Wmo
2. Faciliteren: Als het nemen van verantwoordelijkheid of ontplooiën van initiatieven van organisaties of inwoners niet vanzelf gaat of als er ondersteuning nodig is zal de gemeente faciliteren. Voorbeeld hiervoor is vrijwilligersondersteuning.
3. Sturen en vangnet: Voor wat betreft de vangnetfunctie ligt er bij de gemeente een taak om ontmoeting mogelijk te maken: bieden van de randvoorwaarden door bijvoorbeeld het verstrekken van individuele voorzieningen, maar ook sturen op uitvoering van voorliggende voorzieningen zoals seniorenvoorlichting of het preventieve aanbod geestelijke gezondheidszorg.

Ontmoeten

Stimuleren van ontmoeting wordt uitgewerkt onder leefbaarheid.

Ontmoeting bevordert de sociale samenhang en het bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen.

Verbinden

We willen meer samenhang in beleid en in de uitvoering van beleid.

Als landelijke gemeente hebben we het voordeel dat samenwerking en afstemming deels vanzelf tot stand komt. Zowel wat betreft beleid en uitvoering binnen de gemeentelijke organisatie als beleid en uitvoering van partners van de gemeente.

Bestaande verbindingen willen we vasthouden en versterken en waar nodig moeten er nieuwe gelegd worden. Instrumenten hiervoor zijn:

- a. Verbinden van beleid en "inclusiefbeleid"
- b. Verbinden van de uitvoering: ketensamenwerking
- c. Verbinden van ontwikkelingen

A Verbinden van beleid

De huidige gemeentelijke organisatiestructuur maakt een integrale beleidsontwikkeling mogelijk. Doordat we een kleine ambtelijke organisatie zijn met korte lijnen vindt samenwerking en afstemming vaak vanzelf plaats. Toch moeten we blijvend inzetten op een goede afstemming tussen de verschillende terreinen zowel op beleids- als uitvoerend niveau.

Doordat in het Wmo beleidsplan alle activiteiten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning worden gebundeld en de voortgang ook in zijn geheel wordt geëvalueerd ontstaat er nog meer samenhang.

Bij het ontwikkelen van beleid op andere beleidsterreinen dan de Wmo, zal nog meer van tevoren nagedacht moeten worden over gebruiksmogelijkheden en gevolgen voor mensen met beperkingen. We noemen dit "**inclusief**" beleid.

Inclusief beleid is beleid waarbij in alle fasen van de beleidsontwikkeling rekening wordt gehouden met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Resultaat is dat algemene voorzieningen ook beschikbaar zijn voor mensen met een beperking.

Gedacht kan worden aan inrichting van de openbare ruimte en de gevolgen hiervan voor kwetsbare doelgroepen. Dit kan vervolgens weer doorvertaald worden in de uitvoering.

Het voorgaande klinkt logisch maar kan in de praktijk vrij ingewikkeld zijn, omdat er vaak sprake is van veel actoren. Bestaand overleg kan hierbij meer benut worden en een hulpmiddel kan zijn een checklist Wmo.

B. Verbinden van uitvoering: ketensamenwerking

Een goed functionerende netwerkstructuur werkt preventief. Daarnaast kan door goede samenwerking het aanbod beter worden afgestemd op de vraag (voorkomen overlap of witte vlekken).

Er wordt al veel samengewerkt in de keten van maatschappelijke ondersteuning. Lijnen zijn kort en er zijn over het algemeen goede contacten met de partners in de gemeente.

Daar waar dit goed gaat volgt de gemeente de uitvoering op afstand. Niet overal komt netwerksamenwerking echter vanzelf tot stand. Soms is er gezien de problematiek een formele structuur noodzakelijk, zoals een netwerk 12+. Hier zal de gemeente dit stimuleren of faciliteren.

Voor wat betreft het **stimuleren** van afstemming in de uitvoering van de dienstverlening met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning vervult het **loket Welzijn en Zorg** een centrale rol. Om voor inwoners het aanbod op het gebied van Wonen welzijn en zorg toegankelijk te maken moet aan de achterkant van het loket afstemming gezocht worden met lokale en regionale aanbieders van die dienstverlening. Daardoor is er, meer dan voorheen, contact met deze organisaties over hun aanbod en de afstemming van dit aanbod. Maar ook over de afhandeling van complexe vragen. Een medewerker van het loket neemt een vraag in ontvangst

maar bewaakt ook of de vraag/het probleem is opgelost. Om een en ander goed in beeld te houden wordt er in het loket een registratiesysteem ingevoerd.

Geconstateerd is verder dat de samenwerking met betrekking tot de jeugd van 12 jaar en ouder nog niet structureel wordt opgepakt. De gemeente wil hierin **faciliteren** door het oprichten van een netwerk 12+. In een dergelijk netwerk dienen partners zich aan de samenwerking te committeren en het organisatie belang op de tweede plaats te zetten en de behoefte van inwoners op de eerste plaats. Hierbij moet er nadrukkelijk aandacht zijn voor het benoemen van "probleemhouders" voor wat betreft uitvoering.

"Als er sprake is van buurtverlast in een dorp en dit is bekend op uitvoerend niveau, bijvoorbeeld bij een jeugdwerker is het goed dat ook bekend is of er jongeren bij zitten die een traject volgen bij jeugdzorg of andere instanties (niveau van de gemeente(jeugdnetwerk) en andersom.

C Ontwikkelingen verbinden

Verbindingen kunnen ook gelegd worden door verschillende ontwikkelingen of initiatieven van organisaties/inwoners aan elkaar te verbinden.

Rol van de gemeente op dit punt is afhankelijk van de ontwikkeling en welke inzet nodig is om een verbinding tot stand te brengen. Omdat de gemeente lokaal een goed beeld heeft van wat er speelt wil zij deze kennis benutten om daar waar mogelijk verbindingen te (laten) leggen. Soms is informeren (stimuleren) voldoende soms moet er een overleg worden geïnitieerd (faciliteren).

4 Uitwerking Prestatievelden

Hieronder volgt een nadere uitwerking van de visie per prestatieveld. Elk prestatieveld wordt kort ingeleid, we geven aan wat we willen en lichten toe wat we al doen als gemeente ook wordt een aantal kengetallen genoemd. Daarna geven we aan wat we naast, of in het verlengde van, de huidige activiteiten nog aanvullend gaan doen of in gang willen zetten.

4.1 Sociale Samenhang en Leefbaarheid

Centraal in dit prestatieveld staat het bevorderen van sociaal, vreedzaam, en zorgzaam samenleven. De sociale samenhang en de leefbaarheid in de kernen van onze gemeente zijn randvoorwaarden voor mensen om zo goed mogelijk mee te kunnen doen in de samenleving. Als mensen actief betrokken zijn bij elkaar en bij hun leefomgeving, hoeven zij bovendien minder snel een beroep te doen op de ondersteuning en zorg die wordt geboden door professionele organisaties.

Kengetallen

Onze inwoners hebben, vergeleken met landelijke cijfers, een gemiddelde sociaal economische status. De kengetallen geven een beeld van een gemeente met een intensief verenigingsleven en een hoge sociale samenhang. Een beperkt deel acht procent, neemt geen deel aan het maatschappelijk leven (onder andere geen vrijwilligerswerk en geen lidmaatschap van een vereniging). Men is tevreden over de leefomgeving. Dit moeten we vasthouden en verder verstevigen.

Wat willen we?

We willen het **zorgzaam samenleven** behouden en waar mogelijk versterken

Wat doen we al?

Bijna alles wat de gemeente doet heeft met leefbaarheid te maken.

Zonder uitputtend te willen zijn noemen we:

- Ondersteunen van verenigingen dorpsbelangen in hun rol als spil en spreekbuis van de dorpsgemeenschap. Zij ontvangen hiervoor een jaarlijkse, aan inwoneraantal gebonden bijdrage.
- Er is een visie Slochteren 2020.
- Er is een omgevingsmedewerker aangesteld en we voeren een meldingenadministratie ten behoeve van een snelle afhandeling van klachten/knelpunten in de leefomgeving van inwoners. Voorts vindt een follow-up plaats van resultaten
- We voeren een regierol bij de uitvoering van de brede School de Borgstee door praktische en inhoudelijke samenwerking te stimuleren, het ontwikkelen van een integraal activiteiten aanbod en het inzetten van vrijwilligers.
- Onderhouden van sportaccomodaties en speelvoorzieningen.
- Subsidiëren bibliotheekwerk en culturele activiteiten.

Waar gaan we extra op inzetten?

Ontmoeting tussen mensen is van essentieel belang. "Gekend en bekend zijn" is de basis voor sociale samenhang.

Mensen raken daardoor meer betrokken bij elkaar, durven een beroep te doen op elkaar en zijn bereid iets te doen voor elkaar: zorgzaam samenleven. Hierdoor kunnen mensen die behoefte hebben wel hun vragen of problemen delen zonder direct naar meer formele instanties te stappen.

Als gemeente willen we de voorwaarden scheppen voor ontmoeting, contact en participatie (ongeacht de levensfase van inwoners). Hierbij hebben we specifieke aandacht voor kwetsbare groepen.

Hoe?

Zoals we in hoofdstuk 2 aangaven zien we hierin voor **inwoners en maatschappelijk middenveld een belangrijke rol**. De gemeente stimuleert en/of schept voorwaarden (afhankelijk van de situatie).

Wij willen extra inzetten op:

- **Ontmoeting** om de sociale samenhang en leefbaarheid in kleine kernen te bevorderen. Dit kan een dorps huis of sportkantine zijn, andere gemeenschappelijke ruimten, maar ook een huiskamer. Ook door inrichting van de openbare ruimte kan ontmoeting worden gestimuleerd. Samen met de inwoners zal moeten worden onderzocht op welke wijze in hun dorp deze ontmoeting vorm gegeven kan worden binnen de mogelijkheden die er in het dorp zijn. Vanuit de gemeentevisie zal bepaald worden wat het minimumniveau van voorzieningen is om ontmoeting mogelijk te maken.
- Inwoners en maatschappelijk middenveld stimuleren om zich in te zetten voor de doelgroep van de Wmo door te ondersteunen, al dan niet middels subsidies.
- Inzetten op vrijwilligerswerk en ondersteuning van vrijwilligerswerk (prestatieveld 4)
- Stimuleren van jongeren tot maatschappelijke betrokkenheid

4.2 Op preventie gerichte ondersteuning van de jeugd

Bij het preventieve jeugd beleid gaat het om voorkomen van problemen bij het opgroeien van jeugdigen en er zorg voor dragen dat ze mee kunnen blijven doen in de samenleving. Daarnaast moeten ouders goed toegerust zijn voor hun verantwoordelijke opvoedingstaak.

Als gemeente dragen we de verantwoordelijkheid voor de invulling van vijf functies: informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot het hulpaanbod, (licht) pedagogische hulp en lokale coördinatie van zorg.

Kengetallen

Gezien de cijfers is de problematiek van ouders en jeugdigen in de gemeente Slochteren, vergeleken met andere gemeenten en met het provinciale en landelijke beeld, beperkt. Slochteren staat er relatief goed voor.

- *Er zijn 21 jongeren zonder startkwalificatie¹*
- *In Slochteren wonen relatief minder doelgroepkinderen (kinderen uit risicogezinnen) dan landelijk. 6% tegen 23% landelijke en 12 % in Groningen.*
- *Overgewicht baart zorgen. 14% van de kinderen in Slochteren is te zwaar, provinciebreed is dit 11 %. De helft van de kinderen beweegt te weinig en krijgen te weinig fruit en groente.*
- *Jongeren uit Slochteren volgen relatief minder vaak vwo (14% sl en landelijk 22%) en zitten vaker op het vmbo gemengde leerweg dan landelijk (25% t.o.v. 6 % landelijk).*

¹ caseload Schoofirst 1-11-2007

Wat willen we?

Jeugd in beeld!

We willen komen tot een sluitend netwerk rondom de jeugd. Door vroegtijdig knelpunten te signaleren en eerder in te grijpen waar dit nodig is kan een negatieve spiraal omgebogen worden.

Wat doen we al? (zie inventarisatie)

We hebben een uitgebreid netwerk van voorzieningen op het gebied van jeugd (zorg) en onderwijs. Zonder volledig te zijn noemen we de volgende.

- Het consultatiebureau, peuterspeelzaal en kinderopvang voor de kleinsten in samenwerking met de Thuiszorg voor de leeftijdscategorie 0-4 jaar.
- De school en allerlei vormen van vrijetijdsbesteding voor jeugd en jongeren. Een zorgadviesteam om te voorkomen dat jongeren of gezinnen ontsporen en om problemen vroeg te signaleren.
- De jeugdgezondheidszorg waar met de GGD wordt samengewerkt m.b.t. de leeftijdscategorie van 4-18 jaar.
- We hebben een jeugdwerker die de contacten onderhoudt met de jeugd, jeugdhonken en jeugdagent.
- De activiteiten met betrekking tot de leerplicht en schoolfirst om voortijdig schoolverlaten tijdig te signaleren en in te kunnen grijpen.

Waar gaan we extra op inzetten?

Zoals we in hoofdstuk 2 aangaven grijpen we de Wmo aan als kans om nog meer **verbindingen te leggen**. Door te verbinden willen we de preventieve aanpak van de jeugd meer sluitend maken.

Dit kan onder meer door de samenhang met andere terreinen te verbeteren. Gedacht kan worden aan de afstemming tussen het OGGZ netwerk en het zorgplatform 12- en 12+. Maar ook een mogelijke uitbreiding van het bestaande loket Welzijn en Zorg met informatie op het gebied van de jeugdzorg en opvoeding.

Hoe?

Naast of in aansluiting op de uitvoering van bestaande activiteiten zoals weergegeven in de inventarisatie (en bijlage) willen we het volgende doen:

- We gaan het integraal jeugdbeleid actualiseren
- We gaan dit koppelen aan lokaal onderwijsbeleid en de lokale educatieve agenda
- We gaan gezondheidsbeleid actualiseren (zie algemene voorzieningen)

Belangrijke aandachtspunten hierin zullen zijn:

- ketensamenwerking
- preventie
- uitbouwen en verbeteren van de sluitende aanpak 0-23 jaar
- Ontwikkelen van centrum jeugd en gezin op basis van het bestaande aanbod (opvoedspreekuur, schoolfirst)

4.3 Informatie en advies

Met het geven van informatie en advies wordt bedoeld op activiteiten die de inwoners van onze gemeente de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Naast de bestaande welzijnsvoorzieningen (2008), bijvoorbeeld ouderenadviesing, en algemeen maatschappelijk werk hebben wij een loket Welzijn en Zorg gerealiseerd.

Kengetallen

Vanaf 1 maart tot 1 november 2007 hebben ca 540 klanten contact gezocht met het loket (80% telefonisch, 18% persoonlijk, 2% per e-mail of per post (1%).

De binnengekomen vragen waren heel divers: bijvoorbeeld Wmo-voorzieningen, Wmo hulp bij het huishouden, klussendienst, zorgtoeslag, stimuleringsfonds, vrijwilligerswerk, ziekenvervoer, AWBZ, OGGZ.

Wat willen we?

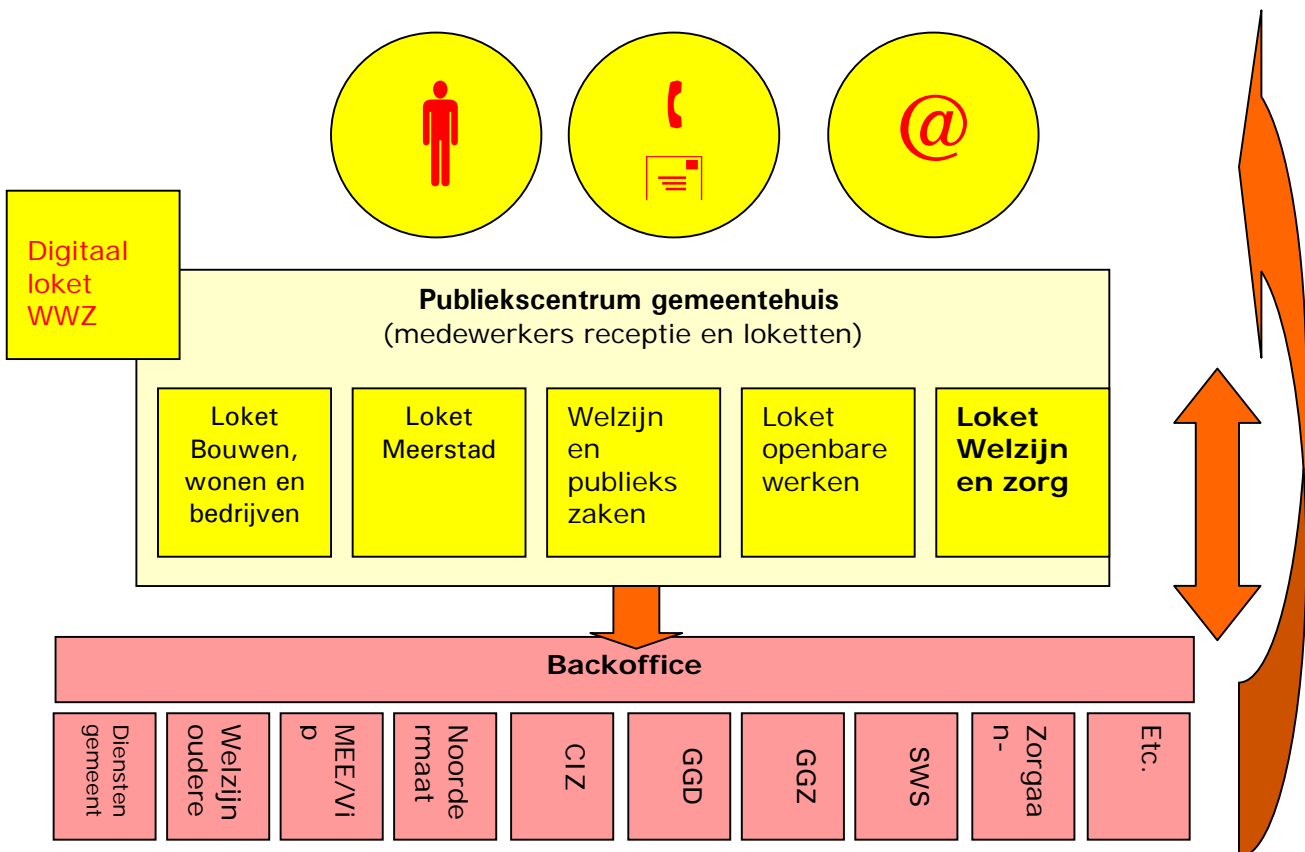
We willen de informatievoorziening over Wonen Welzijn en zorg voor inwoners zo overzichtelijk en laagdrempelig mogelijk houden.

Wat doen we al? (zie inventarisatie)

Loket Welzijn en zorg

Sinds 1 maart 2007 functioneert het Loket Welzijn en Zorg Slochteren. Dit loket heeft ten doel de dienstverlening aan inwoners en cliënten te verbeteren door gelijktijdig taken als informatie, advies, doorverwijzing en onafhankelijke cliëntondersteuning te verrichten op het gebied van welzijn, aangepast wonen en zorg.

Het is een onafhankelijk informatiepunt van waaruit in eerste instantie ondersteuning kan worden geboden aan burgers/cliënten bij het formuleren van de (hulp)vraag, het inwinnen van informatie, een objectief advies, het aanmelden bij een aanbieder en het verkrijgen van bepaalde voorzieningen.

Het loket vormt als het ware de voordeur voor de voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg en wonen met zorg voor inwoners. Ook kan eenvoudig doorverwezen worden naar andere gemeentelijke dienstverlening bijvoorbeeld de sociale zaken (schuldhulpverlening etc). Voor de gemeente biedt het registratiesysteem een belangrijke informatiebron. Wat voor vragen of problemen hebben de klanten?, welk aanbod nemen ze af? Zitten er hiaten in het aanbod?

*Daarnaast vormt de samenwerking met partners in het loket en in de "backoffice" van het loket een belangrijke basis voor de **ketensamenwerking** die we willen uitbouwen.*

Informatie en advisering aan specifieke (kwetsbare)doelgroepen

Naast een centraal loket voor alle inwoners is er specifiek aandacht voor informatie en advies aan kwetsbare groepen. Zo vindt er actieve seniorenvoorlichting plaats, waarbij alle senioren (75 jaar en ouder) in de gemeente worden aangeschreven en gebruik kunnen maken van een huisbezoek door seniorenvoorlichters. Voor mantelzorgers is er een specifiek aanbod van informatie en advies. Daarnaast zijn er in de gemeente opvoedspreekuren waarin informatie en advies over opvoeding wordt gegeven aan ouders die hierover vragen hebben.

Waar gaan we extra op inzetten?

Het loket Welzijn en Zorg dat in maart 2007 is gerealiseerd willen we dan ook in deze vorm continueren en blijvend verbeteren op basis van evaluaties en reacties van de klanten. Ontwikkelingen binnen de gemeente of bij andere partners zullen nauw worden gevolgd om te komen tot afstemming goede doorverwijzing en eenduidige communicatie. Daarnaast wordt er door partners in het veld voorlichting verzorgd aan specifieke doelgroepen. We willen hierop op hoofdlijnen de regie houden door afstemmingsoverleg te voeren met de uitvoerende organisaties. Signalering vanuit het loket Welzijn en Zorg, evaluaties en input vanuit de Wmo raad en andere platforms vormen hierbij onze input. Als bijvoorbeeld blijkt dat andere doelgroepen ook behoefte hebben aan spreekuren of voorlichting op locatie, zal met betrokken partners gekeken worden door wie en hoe dit uitgevoerd kan worden. Door MEE als partner in het loket te hebben wordt binnen de gemeente uitvoering gegeven aan informatie advies en cliëntondersteuning aan mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking.

Hoe?

Naast of in aansluiting op de uitvoering van bestaande activiteiten zoals eerder en in de inventarisatie is weergegeven in de inventarisatie (bijlage) willen we het volgende doen:

- We continueren het loket Welzijn en Zorg en blijven de dienstverlening verbeteren.
- Stimuleren van het gebruik van het digitaal loket
- Het houden en versterken van de regie op de informatievoorzieningen op het gebied van Welzijn, zorg en Wonen. Door afstemming te blijven zoeken met partners in het veld.
- We willen informatie en advies aan specifieke (kwetsbare doelgroepen) goed aan laten sluiten op de behoefte (zie ook H4).

4.4 Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorg staat voor een aantal waarden die de Wmo wil versterken in de samenleving. Namelijk medemenselijkheid, solidariteit met minder gezonde familieleden en buren, mensen die verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en voor hun omgeving. Ook vrijwilligers zijn onmisbaar. Zij worden wel 'het cement van de samenleving' genoemd. Binnen de keten van 'zelfzorg' tot zorg door een professionele organisatie spelen vrijwillige inzet en mantelzorg een grote rol. Zeker in kleine dorpen is de inzet van vrijwilligers onmisbaar om de leefbaarheid in stand te houden(bijvoorbeeld bij (sport)verenigingen).

De termen vrijwilligerswerk en mantelzorg worden ten onrechte nog wel eens als één begrip gebruikt. Hieronder volgt een verduidelijking.

Vrijwilligers in de zorg

Vrijwilligerswerk in de zorg behoort tot de categorie 'dienstverlenend vrijwilligerswerk'. Vrijwilligers in de zorg verrichten onbetaald en onverplicht werk in georganiseerd verband ten behoeve van anderen die zorg en ondersteuning nodig hebben en met wie ze – bij de start - geen emotionele band hebben. Vrijwilligers in de zorg zorgen voor een afgebakende tijd (bijvoorbeeld een dagdeel per week) en kunnen de zorg op eigen initiatief beëindigen en verrichten nooit verpleegkundige handelingen.

Mantelzorg

Mantelzorg vloeit voort uit een persoonlijke relatie met de zorgvrager als familielid of vriend. Het gaat om extra zorg boven op de 'normale' gebruikelijke zorg voor elkaar (bijvoorbeeld in een huishouden). Bewuste keuze en organisatie zijn, zeker bij aanvang van mantelzorg totaal afwezig. Een mantelzorger kiest er niet voor om te gaan zorgen: het overkomt je, omdat je een emotionele band hebt met degene die zorg nodig heeft. Mantelzorgers zorgen soms 24 uur per dag, kunnen de zorg niet zomaar beëindigen en verrichten soms verpleegkundige handelingen.

Burenhulp en burgerparticipatie

Burenhulp behoort ook tot de informele zorg en vormt een tussengebied. Soms bestaat er een hechte relatie tussen burens, van waaruit zij elkaar helpen. Andere keren is er slechts oppervlakkig contact, maar wordt er wel hulp geboden in tijden van ziekte en nood. De mate van vrijwilligheid tot het verlenen van hulp verschilt met die van mantelzorgers en vrijwilligers. Het gevoel tot het verplicht verlenen van hulp is minder groot dan bij mantelzorgers, maar soms sterker – zeker bij aanvang – in vergelijking met vrijwilligers.

Kengetallen

- *Landelijk is er een afname van het aantal vrijwilligers zichtbaar, zo ook in de gemeente Slochteren.*
- *Het aantal vragen van mantelzorgers is van 2005 op 2006 toegenomen van 82 naar 170 vragen voor het toenmalige steunpunt Zorg dienstverlening en mantelzorgondersteuning.*
- *Uit provinciaal onderzoek blijkt dat het aantal mantelzorgontvangers zal toenemen van naar schatting 1800 in 2006 tot 2.200 in 2020. Het aantal mantelzorgverleners zal ongeveer gelijk blijven. Dit betekent een toenemende druk op de mantelzorgverleners.*

Wat willen we?

Mantelzorg

Wij willen een volwaardige (infrastructuur voor) mantelzorgondersteuning voor diegenen die dat nodig hebben. Onder mantelzorgondersteuning vallen alle voorzieningen en faciliteiten ter ondersteuning en ontlasting van mantelzorgers.

Vrijwilligers

1. Wij willen meer vrijwilligers in de zorg.
2. Wij willen bestaande vrijwilligers behouden en waar nodig ondersteunen om de leefbaarheid in de dorpen en de zelfredzaamheid van hulpbehoevenden te behouden.

Wat doen we al? (zie inventarisatie)

Er wordt in de gemeente op diverse manieren directe en indirecte mantelzorgondersteuning geboden. Bijvoorbeeld geestelijke en emotionele steun, respijtzorg en praktische hulp (zoals tijdelijke overname van mantelzorg en huishoudelijke zorg), hulpmiddelen (zoals alarmering, tillift) en vergoeding van kosten in verband met het verlenen van mantelzorg. Door de aanwezige ondersteuning kan overbelasting van mantelzorgers worden voorkomen.

Bij het loket Welzijn en Zorg kunnen mantelzorgers terecht voor hun informatie, advies en ondersteuning zowel praktische als emotionele ondersteuning.

De Werkgroep Mantelzorgondersteuning biedt een ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers. Te denken valt aan lotgenotencontact, informatiebijeenkomsten en belangenbehartiging. De gemeente subsidieert Fivelland voor de uitvoering van Welzijn, ouderen en mantelzorgondersteuning.

Vanuit de gemeente is gestart met het werven van zorgvrijwilligers. Dit gebeurt in het kader van het project 'Werving en scholing vrijwilligers voor respijtzorg' dat loopt tot augustus 2008. Door de inzet van zorgvrijwilligers welke worden ingezet voor het verlenen van respijtzorg, wordt de mantelzorger ontlast.

Waar gaan we extra op inzetten?

- Verder ontwikkelen van de mantelzorgondersteuning.
- Een netwerk/infrastructuur ter ondersteuning van vrijwilligers.
- Bestaande vrijwilligersorganisaties en netwerken moeten nog meer worden samengebracht (samenwerking). Jongeren moeten een maatschappelijke stage verrichten. Werkzoekenden kunnen waar mogelijk ingezet worden voor vrijwilligerswerk. In de gemeente zijn diverse organisaties en verenigingen die werken met vrijwilligers. Maar er is weinig zicht op de brede vraag naar en het aanbod van vrijwilligers. Een dekkend netwerk ter coördinatie en ondersteuning van alle vrijwilligers is echter niet aanwezig in de gemeente. Voor de duidelijkheid: het gaat hierbij om alle vrijwilligers in het kader van 'mutual support' organisaties (zoals sportverenigingen) en dienstverlenend vrijwilligerswerk (Vrijwillige (Terminale) Thuiszorg, De Zonnebloem, Tafeltje dekje). Deze twee categorieën van vrijwilligerswerk zijn van belang in het kader van de Wmo. Om een dekkend vrijwilligersnetwerk op te zetten, is goede afstemming met partners in de gemeente noodzakelijk.

De gemeente wil vrijwilligers en organisaties stimuleren tot vrijwilligerswerk en waar nodig dus ook ondersteunen bij hun werkzaamheden. Dit zou kunnen via een 'Steunpunt vrijwilligerswerk'. Bij de ondersteuning van vrijwilligers en organisaties zijn zes functies te onderscheiden².

2

Ondersteuningsfuncties vrijwilligers

- **Promotie en waardering.** Het zorgen voor voldoende bekendheid van en waardering voor vrijwilligerswerk bij doelgroepen in het werkgebied door:
- **Belangenbehartiging.** Het behartigen van de belangen van vrijwilligers en vrijwilligerswerk in het algemeen bij alle relevante doelgroepen en organisaties met als doel een goede en volwaardige plaats voor vrijwilligers(werk) in wet- en regelgeving, rechtspositie en beleid.
- **Informatie en advies.** Het verstrekken van informatie en advies aan klanten van het steunpunt over vrijwilligerswerk in het algemeen, in de plaatselijke situatie en op aanverwante terreinen waaronder beleid en rechtspositie.
- **Deskundigheidsbevordering.** Ervoor zorgen dat vrijwilligers de benodigde deskundigheidsbevordering krijgen, gericht op het functioneren in het vrijwilligerswerk.
- **Ontwikkeling.** Het ontwikkelen en uitvoeren van nieuwe activiteiten en projecten binnen het werkgebied ten bate van vrijwilligerswerk op basis van maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften.
- **Bemiddeling.** Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod.

Deze functies worden landelijk gehanteerd en de omschrijving van de functies zijn ontleend aan het handboek kwaliteitszorg Steunpunten (uitgave Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk (NOV)). Een Steunpunt kan kiezen welke functies zij zich op wil richten en hoe zij deze wil invullen.

Hoe? (acties)

Mantelzorg

- Activiteiten opzetten om meer mantelzorgers in beeld te krijgen en mantelzorgers eerder in beeld te krijgen
- Wij willen het ondersteuningsaanbod nog beter laten aansluiten op vragen en behoeften van mantelzorgers
- Wij willen specifieke aandacht besteden aan jonge mantelzorgers: zijn er problemen op dit terrein en zo ja hoe vangen we dit op?

Vrijwilligers

- Wij werven en scholen vrijwilligers voor de zorg, als structurele aanvulling op het huidige aanbod.
- Onderzoeken en uitvoeren van een geschikte vorm voor een vrijwilligersnetwerk ter ondersteuning van vrijwilligers en vragers van vrijwilligers
- We gaan in overleg met scholen uitvoering geven aan de makelaarsrol ten behoeve van maatschappelijke stages als voorbereiding op vrijwilligerswerk.

4.5 Bevorderen van deelname van kwetsbare groepen aan de samenleving

“Samen leven en zorgen”

Dit prestatieveld doelt op het zo volwaardig mogelijk meedoen van inwoners van onze gemeente aan de samenleving. Bij kwetsbare groepen gaat het vooral om mensen met beperkingen en mensen met psychische (psychosociale) problemen.

We willen graag dat mensen zo lang mogelijk op een plezierige wijze zelfstandig kunnen wonen, ook als er ondersteuning of zorg nodig is.

Kengetallen

- Ongeveer 1950 inwoners maken gebruik van algemene voorzieningen. De grootste groep wordt gevormd door mensen met lichamelijke beperkingen.
- Er wordt een toename verwacht van het aantal 65-plussers die voorzieningen af gaan nemen.
- Slochteren kent onder de 75 plussers vergeleken met de provincie Groningen weinig alleenstaanden en relatief meer samenwonenden. Dit heeft weer een gunstig effect op de behoefte aan intramurale plaatsen.
- Het totale aantal inwoners met een beperking zal tot 2020 gelijk blijven, wel wordt daarna een toename verwacht van het aantal 65-plussers met lichamelijke beperkingen en dementie.
- Slochteren heeft een psychisch gezonde bevolking. In totaal hadden in 2005 ruim 550 inwoners uit Slochteren één of meerdere malen contact met een hulpverlener uit de geestelijke gezondheidszorg. Dat is 4% en lager dan het provinciaal gemiddelde (5%).
- Er wordt te weinig aan lichaamsbeweging gedaan. Hierdoor is er sprake van redelijk veel overgewicht. 63 % van de inwoners van Slochteren heeft te maken met (ernstig) overgewicht. Toch ervaart het overgrote deel van de inwoners een hoge gezondheid.

Wat willen we?

We willen een beweging stimuleren naar meer zelfredzaamheid door in te zetten op preventie en een goed netwerk van algemene voorzieningen en samenhang tussen die voorzieningen.

Wat doen we al ? (inventarisatie)

De gemeente geeft aan dit prestatieveld uitvoering door algemeen, voor iedereen beschikbare, voorzieningen aan te (laten)bieden.

De gemeente draagt hieraan bij door uitvoering te (doen) geven aan algemeen toegankelijke voorzieningen zoals seniorenvoorlichting, verbeteren van toegankelijkheid van openbare gebouwen en ruimten, maatschappelijk werk, gezondheidsvoorlichting, inzet van doelgroepenvervoer, het subsidiëren van voorzieningen van de GGD en GGZ.

Waar gaan we extra op in zetten?

Een beweging naar meer zelfredzaamheid kan gestimuleerd worden door:

- *Goede, sluitende, basisstructuur van algemene voor iedereen beschikbare voorzieningen (zie: wat doen we al en inventarisatie).*
Optimaal benutten van de bestaande basisstructuur, door uitvoering te blijven geven aan de in de inventarisatie genoemde activiteiten en door de samenhang hierin te versterken.
- *Vroegsignalering*
Vroegsignalering is een van de belangrijkste instrumenten om preventief te werken en een beroep op langdurige en zware zorg te voorkomen. De eerstelijnszorg heeft hierin een belangrijke taak, maar ook via allerlei andere kanalen - professioneel en door bewoners zelf - kunnen eerste signalen van problemen worden opgevangen. Ontmoeting speelt hierin een belangrijke rol. Iedere inwoner zou ten minste in één sociaal of zorgnetwerk bekend moeten zijn: gekend en bekend zijn. Een laagdrempelige plek waar men samen komt met leeftijd club of lotgenoten. Niet alleen als kans om te signaleren als er iets aan de hand is. Maar ook als kans voor mensen zelf om niet te vereenzamen, informatie te halen en brengen en hulp te geven en te vragen van burens of dorpsgenoten.
- *Preventieve inzet op jeugd en op ouderen*
Binnen de lijn van curatie naar preventie zetten wij in het bijzonder in op jeugd en ouderen. Gekend en bekend zijn van ouderen door o.a. seniorenvoorlichting of het inloopsprekuren voor ouders en kinderen of een netwerk 12+.

Hoe?

- We gaan op een aantal beleidsterreinen het beleid herijken en zullen dit in **samenhang** doen. Doordat er een overkoepelend beleidsplan is waaraan de inhoud van de onderstaande beleidsterreinen moet worden getoetst willen we (nog) meer samenhang bewerkstelligen in beleid. Dit krijgt vervolgens weer een uitwerking in de uitvoering van het beleid. Binnen de hier genoemde terreinen zijn preventie en vroegsignalering belangrijke pijlers.
 - We gaan de speerpunten van het gehandicaptenbeleid evalueren en de acties herijken.
 - We gaan het lokale gezondheidsbeleid evalueren en actualiseren. De onderwerpen in het lokale gezondheidsbeleid kennen veel overlap met de Wmo. De vorming en uitvoering van dat beleid is gericht op het behoud of de verbetering van de volksgezondheid. Het gaat om het voorkomen van gezondheidsproblemen: preventie vóór curatie. Landelijke speerpunten, aangevuld met speerpunten uit de provinciale gezondheidsmonitor zijn:
 - Overgewicht
 - Eenzaamheid
 - Depressie en pesten
 - Roken
 - Alcoholgebruik
 - Binnenmilieu
 - Seksuele gezondheid
- Wij sluiten ons aan bij deze speerpunten en zullen hierop in samenspraak met betrokken professionele organisaties als maatschappelijk werk GGD

en GGZ en scholen acties formuleren voor de komende jaren.

- We gaan samen met de gemeente Hoogezand-Sappemeer een aanvalsplan laaggeletterdheid opstellen
Laaggeletterdheid vormt voor ongeveer 10 % van onze inwoners een belemmering in het dagelijks functioneren. Meedoen betekent ook 't Bokkeblad kunnen lezen of een formulier van een instantie of een folder van het loket Welzijn en zorg. Wij zetten daarom in op het terugdringen van laaggeletterdheid.
- Wij gaan minima/participatie beleid ontwikkelen. Dit valt niet direct onder de Wmo. Echter goed minimabeleid kan voorkomen dat mensen uitvallen of in een sociaal isolement komen. Dit heeft een preventieve werking.

- We gaan het doelgroepenvervoer en toegankelijkheid openbaar vervoer verbeteren.
- Vroegsignalering: Afspraken maken met eerstelijnszorg en thuiszorg over het structureel doorgeven van signalen.
- Preventie: zie jeugd en OGGZ

4.6 Individuele voorzieningen voor mensen met beperkingen en mensen met psychosociale problemen

Dit prestatieveld is een nader gespecificeerd onderdeel van prestatieveld 5. De deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer wordt bevorderd als zij zich met hun rolstoel, of met een ander hulpmiddel, gemakkelijker kunnen bewegen in hun woonomgeving.

Onder de Wmo-voorzieningen vallen:

- Hulp bij het huishouden
- Vervoersvoorzieningen
- Woonvoorzieningen
- Rolstoelen

Kengetallen

Aantallen klanten/ voorzieningen zal in een aparte (evaluatie) nota individuele voorzieningen Wmo worden aangegeven.

De vraag naar Wmo voorzieningen zal in de toekomst toenemen. Voor de provincie wordt de komende 5 jaar een stijging met 20-30% verwacht (kengetallenonderzoek Wmo Slochteren, CMO).

Aandachtspunten

- Hulp in het huishouden is een nieuwe taak voor de gemeente.
- Ook vindt herindicering plaats van alle mensen met een indicering voor hulp bij het huishouden. De effecten van de ontwikkelingen en mogelijke verschuivingen die plaats vinden moeten goed worden gevolgd. Hieraan zal in een aparte (evaluatie)nota individuele voorzieningen aandacht worden besteed.

Wat willen we?

We willen het verstrekken van individuele Wmo voorzieningen adequaat en doelmatig uitvoeren.

Wat doen al? (zie inventarisatie, bijlage 1)

- Wij verstrekken aan inwoners die dat nodig hebben voorzieningen die bijdragen aan hun zelfredzaamheid en aan hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.
- Om dit adequaat uit te kunnen voeren hebben we de Verordening individuele voorzieningen vastgesteld, het Besluit individuele voorzieningen en een

Verstrekkingenboek. Hierbij wordt veel aandacht besteed aan een zorgvuldige indicering en goede communicatie met burgers hierover.

Waar gaan we (extra) op inzetten?

We blijven uitvoering geven aan de verstrekking van individuele voorzieningen volgens de in 2006 vastgestelde verordening.

We houden nadrukkelijk de ontwikkelingen rond de hulp in de huishouding in de gaten.

- Hiertoe voeren we jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uit. Ook hebben we regelmatig contact met de Wmo adviesraad en platforms die zij vertegenwoordigt. Hier worden eventuele vragen en knelpunten teruggekoppeld.
- Daarnaast voeren we regelmatig overleg met de zorgaanbieders in de gemeente en ontvangen we hiervan managementrapportages.
- Naast of in aansluiting op de uitvoering van bestaande activiteiten zoals weergegeven in de inventarisatie (bijlage) willen we het volgende doen.
- We blijven aandacht besteden aan zorgvuldige communicatie over de verstrekking van individuele voorzieningen.

KEUZEVRIJHEID

- Bij de toekenning van vervoersvoorzieningen in natura (behalve collectieve vervoersvoorziening) en rolstoelen in natura wordt een categorie-voorziening toegekend. De klant heeft vervolgens de mogelijkheid om samen met de leverancier een voorziening te kiezen die valt binnen het leveringsassortiment van de leverancier. Als de klant een andere voorziening wil dan de leverancier levert binnen het contract, dan kan hij/zij kiezen voor een Pgb, waarbij de meerkosten voor eigen rekening komen maar de klant wel recht heeft op dezelfde kortingen als de gemeente als ingekocht wordt bij de gecontracteerde leverancier.
- Klanten kunnen bij toekenning van Hulp bij het huishouden kiezen voor een voorziening in natura en een voorziening in de vorm van een Persoongebonden budget (Pgb). Bij de keuze voor hulp in natura heeft de klant de keuze uit 3 zorgleveranciers: Thuiszorg Groningen, Thuiszorg Oosterlengte en Zorggroep Fiveland.

4.7 Maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg

“regionaal uitgevoerde zorg”

Bij *maatschappelijke opvang* gaat het om activiteiten voor personen die door problemen, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten en die niet in staat zijn zich op eigen kracht in de samenleving te handhaven. Het gaat om:

- het tijdelijk bieden van onderdak;
- begeleiding;
- informatie en advies.

Onder de maatschappelijke opvang wordt ook begrepen de vrouwenopvang, speciaal voor vrouwen die de thuissituatie hebben verlaten in verband met relationele problemen of geweld. Vrouwenopvang wordt wel apart gefinancierd en georganiseerd.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) richt zich op mensen die niet zelf om hulp kunnen of willen vragen, maar deze wel nodig hebben. Het gaat om langdurig zorgafhankelijke mensen die vaak op verschillende leefgebieden met problemen kampen.

De *verslavingszorg* betreft de activiteiten die zich enerzijds richten op de verslaafde en anderzijds op het tegengaan van de effecten van de verslaving en de verslaafde op anderen, door:

- ambulante hulpverlening aan verslaafden gericht op verslavingsproblemen en op preventie van verslavingsproblemen;
- bestrijding van overlast door verslaving.

Kengetallen

- *Maatschappelijke opvang wordt geboden door regionale instellingen. In de inventarisatie zijn alleen provinciale cijfers weergegeven.*
- *In de gemeente Slochteren worden in vergelijking met de rest van de provincie minder meldingen gedaan van huislijk geweld dan in de rest van de provincie. Dit hoeft nog niet te betekenen dat er dan ook sprake is van minder huislijk geweld. Er is (van de totaal 51 meldingen) relatief weinig sprake van meldingen geestelijk geweld maar weer meer meldingen seksueel geweld dan in de regio.*
- *De aangevers van huislijk geweld zijn in Slochteren vaker mannen dan in de rest van de regio en de provincie. De gemiddelde leeftijd van de aangevers is ook hoger 44 jaar in .*
- *Met betrekking tot ambulante verslavingszorg was het aantal personen dat in 2006 hulp ontving in Slochteren relatief gezien veel lager dan in de provincie. In 2006 waren dit er 22 in 2005 19.*

Wat willen we?

We willen uitvoering blijven geven/doen geven aan de activiteiten op het gebied van maatschappelijke opvang en verslavingszorg
 We willen dat mensen met problemen op het gebied van de geestelijke gezondheid eerder bekend en onderkend worden in de gemeente.

Wat doen we al? (inventarisatie)

De gemeente subsidieert algemene regionale organisaties die de opvang van de specifieke doelgroepen uitvoeren. Gedacht kan worden aan bureau slachtofferhulp, blijf van mijn lijf huis, Advies Steunpunt Huislijk Geweld, opvang van verslaafden, Humanitas voor ondersteuning en begeleiding van vluchtelingen en asielzoekers.

We hebben met diverse partijen uit onze provincie afspraken gemaakt over de hulp aan mensen met complexe problemen, zodat deze ook worden geholpen. We hebben ons aangesloten bij het OGGz-netwerk van de gemeente Hoogezand-Sappemeer.

De gemeente Groningen is centrumgemeente met betrekking tot de uitvoering van maatschappelijke opvang. Zij wil met de gemeenten samenwerken om:

- Door preventie en snelle interventie een beroep op maatschappelijke opvang te voorkomen
- Meer aandacht te besteden aan nazorg om terugval te voorkomen
- Kleine woonvoorzieningen te stichten in het kader van nazorg
- Meer aandacht te besteden aan het gezin als systeem, vroege signalering en snelle actie m.b.t. huislijk geweld.

Waar gaan we extra op inzetten?

Hoewel de aantallen van gevallen met betrekking tot psychische problemen in Slochteren volgens de kengetallen relatief beperkt zijn, blijft het lastig goed zicht te krijgen op de aard en omvang van de problemen in onze gemeente. Als knelpunten al gemeld worden is het vaak al te veel uit de hand gelopen. We willen knelpunten eerder signaleren.

We hebben ons aangesloten bij het OGGz-netwerk van de gemeente Hoogezand-Sappemeer. In 2008 zullen de eerste ervaringen opgedaan worden en zal de aanpak waar nodig worden aangescherpt.

Daarnaast is er een zorgplatform (ook wel zorgadviesteam, ZAT, genoemd).

We willen inzetten op een zorgplatform 12+. Ook vindt er regelmatig overleg plaats tussen de ambtenaar openbare orde en veiligheid met de politie en de jeugdwerker. Tussen de verschillende netwerken zal de komende jaren nog meer afstemming moeten komen.

We willen contacten met de eerstelijns hulpverlening (m.n. huisartsen) verstevigen om aandacht te vragen voor vroegtijdige signalering en doorverwijzing. De eerstelijns hulpverlening is een belangrijke "vindplaats" van mogelijke knelpunten op het gebied van de geestelijke gezondheid.

Mensen waarvan bekend is dat zij zorg nodig hebben maar dit structureel weigeren of de hulp gewoonweg niet zoeken (de zogenaamde zorgmijders), vormen een speciale groep. Vaak komen er wel signalen binnen dat er iets aan de hand is maar of de persoon in kwestie neemt zelf geen contact op met hulpverleners of als een hulpverlener op eigen initiatief contact probeert te zoeken, wordt dit geweigerd. Aan de zorgmijders dient extra aandacht te worden besteed.

Hoe?

- We willen de afstemming met ketenpartners die zich bezig houden met hulp aan mensen met complexe problemen continueren en verstevigen. Te denken valt aan partners als Lentis, maatschappelijk werk, politie, Stichting Woningbouw Slochteren en de schuldhulpverlening
 - Uitwerken samenwerking in het OGGZ netwerk hierbij specifiek aandacht vragen voor zorgmijders
 - We gaan een netwerk 12+ oprichten
 - Afstemmingsafspraken maken tussen bovengenoemde netwerken
- We gaan de mogelijkheden onderzoeken om de eerstelijnszorg en thuiszorg meer te benutten ten behoeve van vroegsignalering
- Verlagen van drempel voor mensen met OGGZ problematiek (of hun omgeving) om hulp in te schakelen door het aanbod toegankelijker te maken.
- Aandacht besteden aan verslavingspreventie via het lokaal gezondheidsbeleid

4.8 Wonen en wonen met zorg

In de provincie Groningen hebben de meeste gemeenten een tiende prestatieveld toegevoegd aan de negen van de Wmo. Dit tiende veld gaat over de samenhang tussen de voorzieningen op de terreinen van wonen welzijn en zorg. Te denken valt aan voldoende nulreden woningen, de ontwikkeling van woonzorgzones, de aansluiting van het (openbaar) vervoer hierop.

Wonen wordt gezien als een van de meest belangrijkste factoren voor het welbevinden in het algemeen, een prettig huis, een mooie veilige omgeving een leuke buurt, maken dat je je prettig voelt en een eventueel gemis aan voorzieningen of gebreken aan het huis makkelijker accepteert.

Om te bevorderen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, zijn meer combinaties van wonen en zorg nodig.

Ook zetten we in op het zo optimaal mogelijk inzetten van het openbaar vervoer en het aanpassen van opstapplaatsen voor mensen met een beperking (zie prestatieveld 5). Slochteren kent een redelijk aanbod aan gezondheids- en zorgvoorzieningen. Deze zijn vooral geconcentreerd in de 3 hoofdkernen.

Kengetallen

Slochteren kent een redelijk aanbod van welzijns- en gezondheids- en zorgvoorzieningen. De hoeveelheid huisartsen en tandartsen in relatie tot het aantal inwoners ligt iets onder de landelijke norm.

De behoefte aan aangepast wonen en wonen met zorg zal in onze gemeente de komende jaren toenemen als gevolg van:

- de groei van het aandeel van senioren op het totaal van de bevolking (vergrijzing);*
- de extramuralisering in de AWBZ-sector van de verzorgingshuizen en de verpleeghuizen, van de gehandicaptensector en van de geestelijke gezondheidszorg.*

Geschatte vraag aan nulredenwoningen in 2015 is 530, we hebben nu inclusief bestaande plannen 335. Dit betekent een restopgave van 195. Ook is er een groeiende vraag naar verzorgd wonen. De markt biedt dus ruimte voor meer nulredenwoningen en verzorgd wonen.

Wat willen we?

We willen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig en prettig in hun eigen woning kunnen blijven wonen

Dit geldt voor kleine en grote kernen. Voor kleine kernen zal er samen met inwoners/belangengroepen nagedacht moeten worden over manieren om de leefbaarheid voor kwetsbare inwoners te vergroten (zie ook prestatieveld 1).

Als het zelfstandig wonen niet meer gaat kan gebruikt gemaakt worden van woon-zorg voorzieningen in de grote kernen Siddeburen, Slochteren en Harkstede.

We willen in ons accommodatiebeleid, woonbeleid en bestemmingsplannen meer inzetten op een integrale afweging waarbij ook de belangen en gevolgen voor doelgroepen van de Wmo meegenomen worden.

We willen de komende jaren tegemoet komen aan de behoefte aan aangepaste woningen. Door onderzoek ontstaat inzicht in die behoefte. Bij het realiseren van plannen en het overleg met betrokken partijen (onder meer SWS) wordt hier rekening mee gehouden.

Wat doen we al?

Er vindt structureel overleg plaats met SWS waarin overleg wordt gevoerd over het woningbouwprogramma. Bij de realisatie van Meerstad deelplan 1 wordt veel aandacht besteed aan de wijze waarop wonen met zorg en welzijn invulling kan krijgen. Hiervoor worden binnen de plannen ruimten gereserveerd (woonservice- en woonzorgzones). De gemeente stimuleert initiatieven vanuit inwoners of organisaties in de gemeente die betrekking hebben op een samenhangend aanbod van wonen, zorg, welzijn. Te denken valt aan het project van NOVO in Harkstede.

Waar gaan we extra op inzetten?

- We gaan het woonplan actualiseren. Hierin wordt aangegeven wat de toekomstige inzet met betrekking tot woningen in de gemeente Slochteren zou moeten zijn.
- Bij op te stellen bestemmingsplannen en woonplan bredere afweging ten behoeve van maatschappelijke ondersteuning meenemen.
- Betere afstemming van het aanbod wonen met zorg in de regio door deelname aan het regionale project WWZ (Wonen Welzijn en Zorg).
- Inzetten op de verbetering toegankelijkheid openbaar vervoer en opstapplaatsen.
- Bij de realisatie van Meerstad deelplan 1 wordt ook de komende jaren veel aandacht besteed aan de wijze waarop wonen met zorg en welzijn invulling kan krijgen. Hiervoor worden binnen de plannen ruimten gereserveerd (woonservice- en woonzorgzones) .

5 Burgerparticipatie, evaluatie en verantwoording

In dit hoofdstuk zal ingegaan worden op de vraag hoe burgers worden betrokken bij de uitvoering van het Wmo beleid en op welke wijze we de voortgang en kwaliteit van de uitvoering willen bewaken.

5.1 Burgerparticipatie

In de voorbereiding van de implementatie hebben we veel aandacht besteed aan burgerparticipatie. Er zijn discussiebijeenkomsten gehouden over de op te stellen verordening individuele voorzieningen, de ontwikkeling van een loket welzijn en Zorg en de rol en vorm van den Wmo adviesraad. Tenslotte is er aan het Wmo beleidsplan een discussiebijeenkomst gewijd. Voor de bijeenkomsten zijn inwoners, platforms, belangengroepen en professionals uitgenodigd.

Om de burgerparticipatie meer structuur te geven is in juni 2007 de **Wmo raad** geïnstalleerd. Deze raad geeft het college gevraagd en ongevraagd advies over alle beleidsonderwerpen met betrekking tot de Wmo. Zij vertegenwoordigt hiermee alle inwoners en belangengroepen in de gemeente. De taken en verantwoordelijkheden van de raad zijn vastgelegd in een verordening burgerparticipatie Wmo. Naast de verordening is er een huishoudelijk reglement vastgesteld. Daarin zijn een aantal onderdelen van de verordening nader uitgewerkt.

Naast de Wmo raad kent de gemeente nog een aantal platforms:

- Platform gehandicaptenbeleid
- Platform werk en inkomen
- Stuurgroep ouderenbeleid
- Ouderenraad
- Werkgroep mantelzorgondersteuning

Insteek moet zijn dat de Wmo raad ook namens deze platforms adviseert als het gaat om Wmo beleid. Zij speelt hierin een centrale rol. Door bundeling in één raad staat men sterker en is er integrale advisering mogelijk: Wmo raad als bindende factor. De platforms kunnen op basis van hun eigen specifieke deskundigheid ook zelfstandig signaleren en adviseren, bij voorkeur voor wat betreft het Wmo beleid in toenemende mate via de Wmo raad.

5.1.1 Specifieke doelgroepen van de Wmo

Specifieke doelgroepen van de Wmo zijn mensen die vanwege een beperking of psychisch probleem minder goed kunnen communiceren en/of voor anderen niet goed invoelbaar gedrag vertonen. Communicatiepartners weten daardoor niet wat ze kunnen verwachten en voelen zich in verlegenheid gebracht. Hierdoor lukt het de specifieke doelgroepen vaak niet hun boodschap over te brengen. Het in het bijzonder om de volgende groepen:

1. Mensen met een verstandelijke beperking
2. Ouderen met psychogeriatrische problemen die zich niet meer op de samenleving oriënteren.
3. Mensen met ernstige en langdurige psychiatrische klachten
4. Doelgroepen van de openbare geestelijke gezondheidszorg (Oggz)
 - Zorgwekkende zorgmijders
 - Mensen met verslavingsproblemen
 - Daklozen
5. 'Stille' slachtoffers van huiselijk geweld
6. Mensen met een zintuiglijke beperking
7. Groepen allochtone burgers

Kenmerken

De genoemde groepen hebben een aantal kenmerken gemeen die maken dat ze niet of onvoldoende deel kunnen nemen aan de maatschappij en dus ook cliëntenparticipatie

(meepraten). Deels zijn het dezelfde kenmerken die maken dat zij in ieder geval ondersteuning nodig hebben om zichzelf te redden en volwaardig in de maatschappij mee te kunnen doen (ook meedoen en meehelpen).

Het Wmo beleid is voor een deel gericht op het tegemoet komen van deze doelgroep. Input hiervoor is geleverd vanuit de verschillende cliëntenplatforms en adviesraden. Via overlegstructuren als een Oggz netwerk moet er meer zicht komen op de problemen, en mogelijke oplossingen.

Dit is de komende tijd echter een blijvend aandachtspunt. Onder meer door gebruik te maken van intermediairen (vrijwilligers, hulpverleners, ouderenadviseurs, thuiszorg). Lentis biedt een ondersteuningsaanbod in het scholen van intermediairen in de omgang met mensen met psychosociale problematiek. Zij kunnen geschoold worden in het omgaan met de specifieke doelgroep en het herkennen van signalen.

De Wmo raad en bestaande cliëntenplatforms en belangenorganisaties zijn hierbij ook een belangrijke informatiebron. In overleg met hen moet worden gekeken hoe de communicatie met de groep kan worden verbeterd en of er nog specifieke aandachtspunten zijn die als actie moeten worden meegenomen in de komende 4 jaren.

5.2 Evaluatie voortgang uitvoering, effecten en kwaliteit Wmo beleid

De uitvoering van het beleidsplan en de daarin geformuleerde acties worden bewaakt en geborgd. Daarnaast willen we weten of het beleid effect heeft en of de kwaliteit van de uitvoering voldoende is.

5.2.1 Voortgang uitvoering: uitvoeringsplan, bijlage 2

In het beleidsplan staan per prestatieveld en algemene doelen en verschillende activiteiten benoemd die we de komende 4 jaren willen gaan realiseren.

Om de voortgang te bewaken hebben we een uitvoeringsplan opgesteld.

De bewaking van de uitvoering wordt meegenomen in de reguliere gemeentelijke planning en control cyclus.

5.2.2 Het meten van de effecten van het beleid

We willen voor zover mogelijk de effecten van het beleid dat we uitvoeren in de gaten houden. Dit doen wij door het Wmo kengetallenonderzoek van het CMO als 0-meting te hanteren en deze kengetallen jaarlijks of eens per 2 jaar weer in beeld te laten brengen. Om hier zicht op te krijgen overwegen wij deelname aan de Groninger Wmo monitor. Een en ander wordt ingepast als onderdeel van klanttevredenheidsonderzoeken gemeentebreed en prioritering hierbij.

5.2.3 Bewaken kwaliteit

Wij vinden het belangrijk de kwaliteit van het uitgevoerde beleid goed te volgen. Hiervoor hebben wij een aantal instrumenten:

Klanttevredenheidsonderzoek

Jaarlijks vindt er een klanttevredenheidsonderzoek plaats voor de uitvoering van Wmo voorzieningen. Het onderzoek van 2008 (uitgevoerd door het SGBO) wordt afgerond in juni 2008.

Het SGBO kan ook andere onderzoeken uitvoeren. Gekeken moet worden van welke mogelijkheden wij nog meer gebruik willen gaan maken en hoe vaak in relatie tot de kosten.

Evaluatie voortgang en klanttevredenheid loket jaarlijks

Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats van het loket Welzijn en Zorg, waarin de voortgang wordt beschreven en de tevredenheid over de dienstverlening vanuit het loket wordt bepaald.

Registratiesysteem (digitaal) loket Welzijn en zorg

Het registratiesysteem van het loket Welzijn en zorg levert input voor het Wmo beleid. Er kan via deze gegevens antwoord gegeven worden op: Welke vragen worden er gesteld? Welke vragen hebben mantelzorgers? Kan er binnen de gemeente een oplossing geboden worden voor die vragen, voldoet het aanbod? Ook het digitale informatiesysteem biedt informatie.

Wmo raad en andere platforms

De Wmo raad levert, als vertegenwoordiger van de Wmo doelgroep, gevraagd en ongevraagd belangrijke input voor het Wmo beleid en de uitvoering van het beleid door de gemeente.

Ook via de contacten met de stuurgroep ouderenbeleid, het platform gehandicapten en het platform Werk en inkomen bereiken ons signalen over mogelijke knelpunten van het Wmo beleid.

Het klanttevredenheidsonderzoek en de monitor worden meegenomen in een organisatiebrede klantwaardering. Omdat op verschillende terreinen klantwaarderingsonderzoek en monitoring plaats vindt wordt dit zoveel mogelijk gestroomlijnd.

5.3 Communicatie

Wij geven als volgt vorm aan de communicatie richting burgers:

- Door inwoners al dan niet via platforms te betrekken bij de beleidsvoorbereiding in de vorm van bijvoorbeeld discussiebijeenkomsten.
- Door de Wmo raad als vertegenwoordiger en "spreekbuis" van en voor inwoners. De Wmo raad verzorgt hiertoe zelf haar communicatie via onder andere folders en werkbezoeken.
- Via de gemeentelijke website en in het bijzonder het digitale loket Welzijn en Zorg.
- Wij publiceren eens per 2 maanden over de Wmo op de zogenaamde zorgpagina in het Bokkeblad samen met partners in het veld (o.a. zorgaanbieders)
- Wij verspreiden folders over het loket Welzijn en Zorg en Wmo voorzieningen.

Hoofdstuk 6 Bekostiging

In dit hoofdstuk zal worden ingegaan op de kosten die de uitvoering van de Wmo met zich mee brengt. Daarnaast wordt er een raming gegeven van de kosten van nog op te zetten/uit te voeren activiteiten.

6.1 Huidige kosten in de begroting

Zoals in de inventarisatie is weergegeven wordt er al veel beleid uitgevoerd dat een bijdrage levert aan maatschappelijke ondersteuning. De Wmo vervangt immers een aantal bestaande wetten. Om een beeld te geven wordt er, uitgaande van de activiteiten in de inventarisatie (bijlage), een schatting gegeven van de kosten die we hiervoor, ook vóór de Wmo, al maken. De bedragen zijn inclusief ambtelijke uitvoeringsuren. Waar er sprake is van nieuwe uitgaven in het kader van de Wmo is dit vermeld.

prestatieveld	Begroting '08	<i>Nieuw i.h.k.v. de Wmo</i>
1	€ 1.704.000	HHV (€ 995.000)
2	€ 525.100	
3	€ 100.000	€ 3.500 Wmo raad
4	€ 89.700	
5	€ 440.000	<i>Incl Oggz netwerk € 1.000</i>
6	€ 1.800.000	€ 995.000 HHV
7	€ 3.500	
8	€ 13.800	
9	€ 0	
10		
Totaal	€ 2.227.800	

6.2 Overzicht kosten nieuwe taken Wmo

In het beleidsplan hebben we aangegeven wat we willen gaan doen en hoe we dat gaan doen. Hier volgt een indicatie van de kosten. De kosten van de bestaande activiteiten zijn hieronder voor de volledigheid weer genoemd. Deze zijn echter ook meegenomen in het bovenstaande schema.

Activiteiten	
Bestaande activiteiten:	
<i>Individuele voorzieningen (alleen HHV)</i>	995.000
<i>Uitvoeringskosten</i>	16.000
<i>OGGZ netwerk</i>	1.000
<i>Wmo raad</i>	3.500
Totaal	1.015.500
Nieuwe act. Beleidsplan	
Steunpunt vrijwilligers (breed)	50.000
Stimuleringsbudget Wmo	50.000
Extra inzet mantelzorg (incl matchingsmodule)	12.000
Jaarlijkse kosten registratiesysteem loket	2.500
GGz subsidie	8.000
Communicatie	9.000
Klanttevredenheid/monitor	8.000
Overige	20.500
Totaal	160.000
Totale kosten Wmo	1.180.000

6.3 Dekking

Dekking van al ingevoerde Wmo taken (o.a. hulp in de huishouding) en nieuwe activiteiten (beleidsplan) wordt gevonden in de beheersbegroting. Daarnaast groeit de rijksbijdrage voor de uitvoering van de Wmo de komende jaren nog in verband met een groei in kosten van hulp in de huishouding.

Ook ontvingen we nog een eenmalig bedrag van € 27.384 voor extra inzet op mantelzorgondersteuning in 2008 en verder. Dit wordt ingezet ten behoeve van extra mantelzorgondersteuning.

Afkortingen en begrippen

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BOS	Buurt Onderwijs Sport
CMO	Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGz	Geestelijke gezondheidszorg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
Maatschappelijk middenveld	Het geheel van organisaties, verenigingen, instellingen en sociale bewegingen waarbinnen burgers maatschappelijke activiteiten ondernemen. Het zit in tussen de driehoek van het privé domein van de burger, het domein van de ondernemer en het publieke domein van de overheid.
MEE	(geen afkorting) MEE is er voor iedereen met een beperking. MEE adviseert, ondersteunt en wijst de weg
NOVO	Stichting NOVO (afkorting onbekend) biedt ondersteuning, begeleiding en zorg aan mensen met een verstandelijke beperking
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
SGBO	Onderzoeks en adviesbureau, voorheen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), inmiddels zelfstandig.
SWS	Stichting Woningbouw Slochteren
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Vmbo gl	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, gemengde leerweg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	(voormalige) Wet voorzieningen gehandicapten
wwz	wonen welzijn en zorg